

Studenters utveckling till professionell kompetens. Att använda erfarenheter utanför ordinarie utbildningskontext

Ledarna av rundabordssamtalet

Tina Eriksson Sjö, Hälsa och samhälle, Malmö högskola

Ingrid Hillborg, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Lena Rubinstein Reich, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Denna rundabords-session presenterar ett pågående utvecklingsprojekt, som finansieras av Nshu, "Studentens utveckling mot professionell kompetens". Projektet omfattar studenter i socionom- och lärarutbildningarna samt studenter som är mentorer (högskolestudenter) i Näktergalen mentorsverksamhet. I denna verksamhet, Näktergalen, medverkar studenter från olika områden inom Malmö högskola som mentorer för var sitt skolbarn.

Projektets huvudsakliga syfte har varit att utveckla metoder som tillvaratar studenters erfarenheter utanför ordinarie utbildningskontext på ett sätt som stödjer deras lärande inom områden av vikt för det yrke de utbildar sig till, särskilt värderingsförmåga och förhållningssätt. Att utveckla ett empatiskt och etiskt förhållningssätt, förmåga att ta den andres perspektiv och en medvetenhet om egna fördomar är exempel på värderingsförmåga och förhållningssätt som ingår i t ex lärares och socionomers professionella kompetens. Studenter kommer till högskolan med olika bakgrund och erfarenheter men sällan eller aldrig används eller utnyttjas deras arbetslivs- och föreningserfarenheter. På högskolor får ofta de studenter som har teoretiska kunskaper och kurser bakom sig ett försprång i fråga om skrivande och reflekterande. Tanken har varit att även betona studenters icke akademiska meriter, ge dem bekräftelse på att dessa erfarenheter är viktiga som grund för reflektion och utveckling mot professionell kompetens.

Ett annat syfte med projektet har varit att i enlighet med Bolognaprocessens krav, bidra till formulering av lärandemål och bedömningsinstrument som hänför sig till lärandemål inom området värderingsförmåga och förhållningssätt.

Studenters arbetslivs- eller föreningserfarenheter i allmänhet före eller vid sidan av studier tex. från servicesektorn, industri etc. men inte minst från social och pedagogisk verksamhet,

tex. scout- eller idrottsledare, behandlingsassistent, aktiviteter i frivilliga organisationer har varit utgångspunkt för berättelser som studenterna skrivit. De har ombetts skriva en kort berättelse om en situation eller händelse som de varit med om. Det skulle vara en händelse som de minns eftersom den väckt starka känslor, positiva eller negativa. Den kan ha hänt nyligen eller för flera år sedan. Det kan handla om ett dilemma. Berättelserna har sedan varit underlag för diskussioner i seminarierna. Studenterna har också fått skriva om berättelserna från en annan persons perspektiv. Deltagande studenter har ingått i sex olika seminariegrupper omfattande 6-14 studenter i varje. Seminariegrupperna från socionom- och lärarutbildningarna har haft 8 seminarier under 2007.

Detta sätt att arbeta med berättelser har vi inspirerats av från de kanadensiska forskarna Clandinin och Connelly som har studerat lärares kunskap uttryckt i begreppet "personal practical knowledge" baserat i vad de kallar "narratives of experience". Med utgångspunkt i bland annat Bateson har Clandinin och Connelly utvecklat begreppet "stories to live by" som ett sätt att förstå hur kunskap, kontext och identitet är relaterade och kan förstås narrativt.

Projektet utvärderas med hjälp av en extern utvärderare, som för närvarande sammanställer resultaten. Utvärderingen är både formativ och summativ och har använt kvantitativa och kvalitativa data med utgångspunkt i deltagarnas självvärderingar.

I projektgruppen ingår:

Lena Rubinstein Reich, projektledare, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Carina Sild Lönroth, Mentorsverksamheten Näktergalen, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Tina Eriksson Sjöo, Hälsa och samhälle, Malmö högskola

Ingrid Hillborg, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Pernilla Björemark, Mentorsverksamheten Näktergalen, Lärarutbildningen, Malmö högskola

Martina Campart, universitetslektor, Hälsa och samhälle, Malmö högskola

Uppgift till studenterna

Du ska till nästa gång skriva en kort berättelse om en situation eller händelse som du varit med om. Situationen/händelsen ska handla om dig i förhållande till en eller flera andra människor. Den ska ha inträffat i sammanhang när du t ex arbetat (även tillfälliga arbeten, sommarjobb), deltagit i föreningsverksamhet, varit idrottsledare osv. Det ska vara en händelse som du minns eftersom den väckte starka känslor, positiva eller negativa. Den kan ha hänt nyligen eller för flera år sedan. Det kan handla om ett dilemma. Det kan också vara en situation som från början gjorde dig orolig/osäker/nervös men som du sedan kunde hantera.

Skriv till nästa gång om den av dig valda händelsen/situationen. Den ska omfatta cirka ½ - 1 datorskriven sida. Börja med att tala om i vilket sammanhang detta inträffade, Var? När? Vilka personer, vad gjorde du där? Sedan skriver du så konkret som möjligt om vad som hände och hur du kände dig. Skriv om dig själv i jag-form. Det kan gärna vara en händelse som aktualiserats eller som du kommit att tänka på sedan du började sin utbildning. Det är inte viktigt hur du skriver men dina anteckningar ska vara ett stöd när du ska berätta på seminariet.

(PU-projektet ht -07)

Respons på berättelse, utbyte mellan lärar- och socionomutbildningarna

Berättare.....

Responsperson/grupp.....

Berättelsen handlar enligt min uppfattning om

Här är förslag på andra sätt som jag-personen i berättelsen kunde ha tänkt/gjort

Exempel på anknytningar till mitt kommande yrke som berättelsen väcker

Skulle jag som blivande socionom/lärare handlat annorlunda? Varför?

Några litteraturreferenser

- Clandinin, D. J. & Connelly, F. M. (1998). Stories to live by: Narrative understandings of school reform. *Curriculum Inquiry* 28 (2), 149-164.
- Clandinin, D. J. & Connelly, F. M. (2000). *Narrative inquiry: Experience and story in qualitative research*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Clandinin, D. J. & Huber, M. (2003). Shifting stories to live by: Interweaving the personal and professional in teachers' lives. Paper presented at ISATT, Leiden, the Netherlands, June 2003.
- Conle, C. (2000). Narrative inquiry: Research tool and medium for professional development. *European Journal of Teacher Education*, 23(1), 49-63.
- Connelly, F. M. & Clandinin, D. J. (2006). Narrative inquiry. In J.L. Green, G. Camilli, P.B. Elmore, A. Skukauskaire & E. Grace (eds.), *Handbook of complementary methods in education research* (pp. 477-487). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Connelly, F. M. & Clandinin, D. J. (1999). *Shaping professional identity: Stories of educational practice*. New York: Teachers College Press.
- Davis, M. H. (1983). Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44(1), 113-126.
- Keats-Whelan, K., Huber, J., Rose, C., Davies, A. & Clandinin, D. J. (2001). Telling and retelling our stories on the professional knowledge landscape. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 7(2), 143-156.